

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

8.2.2018 VM/100/02.02.00.99/2018

Maakuntien muutosjohtajat

OHJE VALMISTAUTUMISESTA MAAKUNTALAIN 13 § MUKAISTEN NEUVOTTELUIJEN SIMULOINTIIN

Valtiovarainministeriö toteuttaa maakuntalain 13§:n mukaisten neuvottelujen simuloinnin yhteistyössä maakuntien kanssa maaliskuussa 2018. Maakunnille on lähetetty tammikuun puolessa välissä kirje, jossa on kerrottu neuvottelujen aikataulusta, osallistujista ja kokouspaikoista. Tämän kirjeen liitteenä on vahvistettu neuvottelujen aikataulu.

Neuvottelujen tausta

Hallituksen esitysluonnoksessa maakuntalaiksi 13§:n mukaisissa neuvotteluissa

- 1) arvioidaan maakunnan kustannusten toteutunutta ja tulevaa kehitystä;
- 2) arvioidaan valtion maakunnalle osoittaman rahoituksen ja maakunnan muun tulorahoituksen toteutunutta ja tulevaa kehitystä;
- 3) arvioidaan maakunnassa toteutettavia kustannusten hallinnan kannalta välttämättömiä ja niitä muita toimenpiteitä, joilla maakunnan tehtävien hoitaminen ja palvelujen saatavuus voidaan käytettävissä olevalla rahoituksella turvata;
- 4) tarkastellaan maakuntien investointien vaikutuksia maakuntien talouteen ja toimintaan;
- 5) käsitellään tarvittavassa laajuudessa muita maakunnan toimintaan ja talouteen liittyviä tekijöitä, kuten maakuntien tietohallinnon tilaa ja digitalisointikehitystä sekä niihin liittyviä kehittämissuhteita.

Maaliskuussa toteutettavassa simuloinnissa on kyse ensi sijassa valmistautumisesta lain voimaantuloon ja syksyllä 2018 käynnistyvään varsinaiseen maakuntien ohjausprosessiin sekä vuoden 2019 alussa käytäviin ensimmäisiin maakuntalain 13§:n mukaisiin neuvotteluihin.

Simulointivaiheessa ei ole valmiutta käsitellä kaikkia säädettäväksi ehdotettuja asioita. Neuvottelujen lopullinen sisältö määräytyy vasta, kun neuvottelut mm. STM:n ja SM:n kanssa on käyty. Kunkin neuvottelun asialista lähetetään maakunnille taustamateriaalin kanssa noin viikkoa ennen neuvottelua.

Neuvottelussa käsiteltävät asiat

- Maakunnalle siirtyvien tehtävien kustannuskehityksen trendi ja sen suhde yleiskatteiseen rahoitukseen ministeriöiden kustannusraporttien pohjalta siinä laajuudessa kuin ne tässä vaiheessa valmistelua ovat.
 - o Rahoituslaskelma perustuu valtiovarainministeriön maakunnittaiseen arviolaskelmaan, joka julkaistaan ministeriön nettisivuilla maaliskuun 2018 alussa, josta se on maakuntien käytettävissä.
- Kustannusten hillinnän kannalta välttämättömien toimenpiteiden tarkastelu.
- Maakunnan investoinnit ja niiden vaikutukset rahoituksen riittävyyteen. Kiinteistöjen osalta maakunnan tulee käyttää Maakuntien tilakeskus OY:n tietoja ja arviointeja vaikutuksista vuokriin, jos niitä on saatavissa. ICT-investointeja voidaan käsitellä, jos niistä on olemassa täsmällistä tietoa.

Neuvottelun asialistan runko on seuraava:

1. Avaus, tavoitteet ja osallistujien esittely 10 min.
2. Ministeriön tilannekuva 15 min
3. Maakunnan tilannekuva 15 min
4. Keskustelu n. 40 min
 - a. Kustannuskehityksen trendi, syyt ja yleiskatteinen rahoitus
 - b. Kustannusten hillinnän kannalta välttämättömät toimenpiteet maakunnassa (esim. yhteistoimintajärjestelyt)
 - c. Investointien vaikutus talouteen
 - d. Siirtymiskustannukset maakunnassa
5. Neuvottelun päättäminen ja jatkosta sopiminen n. 10 min.

Keskustelut ministeriöiden kanssa, ministeriöiden raportit ja rahoituslaskelma

Ministeriöiden (ALKE-keskustelu, STM ja SM neuvottelut) kanssa käytävistä keskusteluista ja neuvotteluista nostetaan teemoja maakuntalain 13§:n mukaiseen neuvotteluun. Kustannuskehityksen ja sen syiden käsittelyssä tulisi hyödyntää ALKE-keskustelujen tilannekuvaa, maakunnittaisia väestörakenteen muutoksia, työllisyys yms. asioita, jotka vaikuttavat myös palvelutarpeeseen.

Ministeriöt toimittavat valtiovarainministeriölle raporttinsa maakunnalle siirtyvien tehtävien kustannuskehityksestä ja tilasta. Valtiovarainministeriö koostaa näistä maakunnittaiset tilannekuvat ja toimittaa ne maakunnalle noin viikkoa ennen 13 § mukaisen neuvottelun simulointia.

Neuvottelujen rahoituksen arvioinnin pohjana käytetään valtiovarainministeriön tekemää yleiskatteisen rahoituksen päivitettyä laskelmaa, joka julkaistaan maaliskuun alussa valtiovarainministeriön internet-sivulla www.vm.fi.

Maakunnan valmistelu ja kysymykset maakunnille

Valtiovarainministeriö pyytää maakuntia valmistelemaan lyhyen yhteenvedon (maakunnan tilannekuva) neuvotteluja varten vastaamalla alla oleviin asiakointiin ja toimittamaan se valtiovarainministeriölle osoitteella valtiovarainministerio@vm.fi sekä kopio osoitteella veera.saranpaa@vm.fi viimeistään maaliskuun 5 päivänä.

- arvio tekeillä ja suunnitelmissa olevien toimitilainvestointien vaikutuksesta maakunnan talouteen;
- maakunnan oma arvio maakunnalle siirtyvien tehtävien kustannuskehityksestä;
- maakunnan oma arvio ICT-siirtymäkustannuksista; sekä
- kuvaus siitä, mitä tehtäviä ja miten maakunta aikoo hoitaa yhteistyössä muiden maakuntien kanssa. Kuvaus sisältää myös tiedon valmistelun nykytilasta.

Maakuntia pyydetään valmistautumaan alla oleviin kysymyksiin:

- miten maakunnan tehtävien kustannukset kehittyvät kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana ja miksi;
- mitä kustannustenhallinnan toimenpiteitä maakunnassa on tarpeen toteuttaa ensimmäisinä toimintavuosina;
- mistä ICT-siirtymäkustannukset syntyvät ja mitä suuruusluokkaa ne ovat;
- miten paljon tekeillä ja suunnitelmissa olevat kiinteistöinvestoinnit vaikuttavat maakunnan menoihin ja missä aikataulussa;
- missä tehtävissä ja minkä maakuntien kanssa aiotaan olla yhteistoiminnassa tehtävien hoitamisessa.

Neuvottelujen jälkeen

Neuvottelujen jälkeen valtiovarainministeriö valmistelee loppuasiakirjan, johon merkitään neuvottelun johtopäätökset. Johtopäätökset lähetetään maakunnille kommentoitavaksi.

Simulointikierroksen päätyttyä tullaan keräämään ja kokoamaan palaute kierroksen toteutumisesta. Simuloinnin pukutilaisuus järjestetään torstaina 17.5.2018 pääkaupunkiseudulla. Tarkempi aika ilmoitetaan myöhemmin.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa finanssineuvos Teemu Eriksson, neuvotteleva virkamies Katja Palonen ja ylitarkastaja Antto Korhonen etunimi.sukunimi@vm.fi.

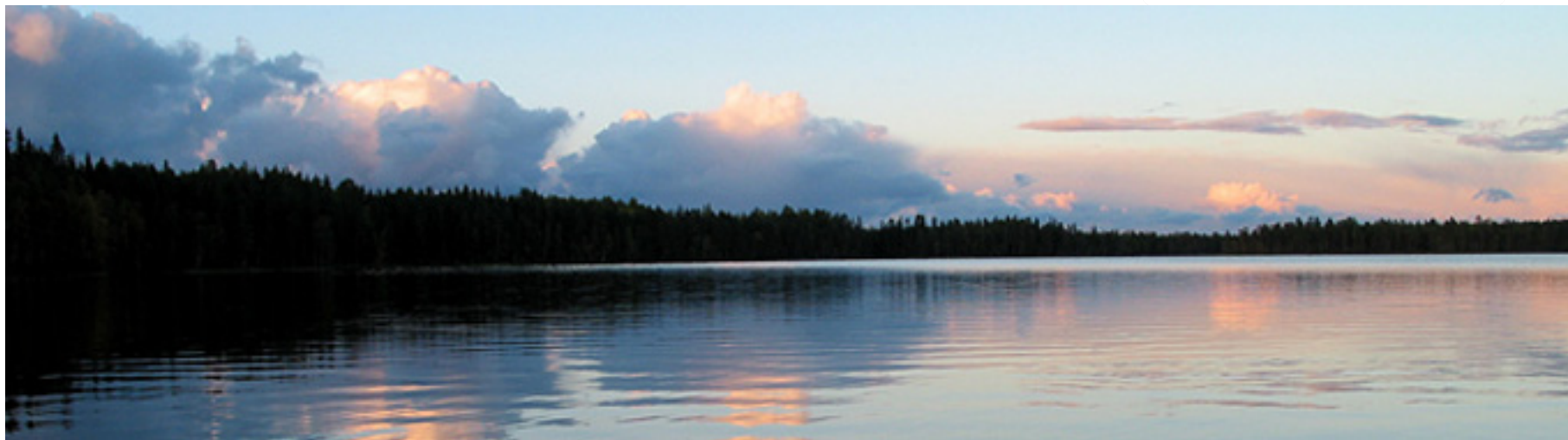
Ylijohtaja, osastopäällikkö Jani Pitkäniemi

Liite Vahvistettu neuvottelujen maakuntakohtainen aikataulu

JAKELU Maakuntien muutosjohtajat

TIEDOKSI STM
TEM
MMM
SM
YM
LVM

Maakuntalain 13 § :n mukainen neuvottelu

Arvio uuden maakunnan toimintakuluista Kainuu (v.2017 tiedot), M€

5.3.2018; Maire Ahopelto, kuntayhtymän johtaja

Eija Tolonen-Manninen, talousjohtaja

Pirkko Heikkinen, talouspäälikkö

Armi Pikkarainen, taloussuunnittelija

Ari Kemppainen, ict-suunnittelija, ICT

Mikko Kari, kiinteistöpäälikkö, Toimitilat

Arvio uuden Kainuun maakunnan toimintakuluista (v. 2017 tiedot), M€

Kainuun maakunta	Toimintakulut 2017, M€	Substanssi määrärahat	Yhteensä	Osuus Yleiskatteisista kuluista	Henkilöstö	Osuus Henkilöstöstä
Sosiaali- ja terveystoimet, sis. ensihoidon ja ympäristöterveydenhuollon	337,9	0,8 hankerahat	338,7	87,5 %	3403, josta Puolanka 87	91,3 %
Pelastustoimi *	6,4		6,4	1,6 %	67	1,8 %
Lomituspalvelut	4,1		4,1	1,1 %	104	2,8 %
ELY-keskus ja TE-palvelut	7,8	26,6 **	34,4	8,9 %	117	3,2 %
Kainuun liitto	2,7	0,4 kansallinen/Eu-raha	3,1	0,8 %	25	0,6 %
Maaseutuhallinto	0,5		0,5	0,1 %	9	0,3 %
Yhteensä	359,4	27,8	387,2	100 %	3725	100 %

* ei sisällä kalustoinvestointia 0,4 M€

** sisältää myös Kainuun liikennerahat 1,6 M€ (2017 taso)

Maakuntien sote-tehtävien rahoituslaskelma; VM

Maakuntien sote-tehtävien rahoituslaskelma, yhteenveto muutoksista € ja €/as

Maakunta	Nykyjakauma		Muutokset, hyte mukana		Muutokset, ilman hyteä	
	€	€/as	€	€/as	€	€/as
Uusimaa	4 576 020 296	2 793	-53 366 695	-33	-54 057 400	-33
Varsinais-Suomi	1 467 297 075	3 086	6 640 482	14	10 755 312	23
Satakunta	730 308 639	3 294	-9 766 154	-44	-11 007 873	-50
Kanta-Häme	556 644 013	3 203	-12 678 958	-73	-11 242 756	-65
Pirkanmaa	1 559 494 169	3 048	-10 707 855	-21	-7 616 337	-15
Päijät-Häme	644 969 216	3 092	38 165 821	183	38 389 016	184
Kymenlaakso	602 654 563	3 529	-10 320 319	-60	-8 981 827	-53
Etelä-Karjala	426 716 098	3 270	14 638 762	112	15 542 088	119
Etelä-Savo	517 177 530	3 683	4 921 169	35	4 611 868	33
Pohjois-Savo	922 300 974	3 648	-24 288 485	-96	-24 757 812	-98
Pohjois-Karjala	568 776 789	3 394	39 091 784	233	37 611 921	224
Keski-Suomi	874 777 244	3 194	11 468 700	42	9 984 702	36
Etelä-Pmaa	670 097 604	3 409	9 079 238	46	7 610 790	39
Pohjanmaa	567 554 935	3 211	-9 394 532	-53	-7 966 382	-45
Keski-Pmaa	238 375 427	3 453	-16 977 804	-246	-17 863 015	-259
Pohjois-Pmaa	1 314 902 084	3 198	7 079 177	17	5 514 640	13
<u>Kainuu</u>	<u>284 172 829</u>	<u>3 799</u>	<u>2 123 592</u>	<u>28</u>	<u>154 048</u>	<u>2</u>
Lappi	683 665 198	3 794	-15 507 922	-86	-16 480 984	-91
Koko maa	17 205 904 684	3 143	-29 800 000	-5	-29 800 000	-5
	min	2 793		-246		-259
	maks	3 799		233		224

Maakuntien non-sote-tehtävien rahoituslaskelma; VM

Maakuntien non-sote-tehtävien rahoituslaskelma, yhteenveto muutoksista € ja €/as

Maakunta	Nykyjakauma		Muutokset	
	€	€/as	€	€/as
Uusimaa	314 310 228	192	55 699 718	34
Varsinais-Suomi	117 281 695	247	5 033 007	11
Satakunta	62 785 180	283	-1 279 233	-6
Kanta-Häme	48 110 223	277	-1 686 300	-10
Pirkanmaa	122 566 634	240	9 340 561	18
Päijät-Häme	56 070 819	269	3 441 945	17
Kymenlaakso	54 718 023	320	-5 299 519	-31
Etelä-Karjala	43 481 654	333	-3 683 069	-28
Etelä-Savo	53 338 347	380	-8 005 551	-57
Pohjois-Savo	87 052 931	344	-6 881 727	-27
Pohjois-Karjala	60 743 171	362	-3 898 718	-23
Keski-Suomi	88 205 404	322	-8 798 844	-32
Etelä-Pmaa	76 565 006	390	-10 476 627	-53
Pohjanmaa	46 885 613	265	1 192 773	7
Keski-Pmaa	25 745 320	373	1 093 870	16
Pohjois-Pmaa	124 710 485	303	-4 099 163	-10
<u>Kainuu</u>	<u>35 834 078</u>	<u>479</u>	<u>-8 630 445</u>	<u>-115</u>
Lappi	72 799 723	404	-13 062 678	-72
Koko maa	1 491 204 533	272	0	0
	min	192		-115
	maks	479		34

Maakuntien sote-tehtävien rahoituslaskelma

- Kainuussa on olemassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen integraatio jo vuodesta 2005 alkaen
- Pohjois-Suomen erä-alueella yhteistyö on jatkuvaa, mm. päivystysasetus ja keskittämisasiasetus
- Haasteena on Kainuun soten integraation hajoaminen tulevassa maakunnassa. Yksi haasteista on järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen, mikä edellyttää nykyisen hallintomallin ja osaamisresurssien muutosta sekä lisää henkilöstön tarvetta ja nostaa kustannuksia
- VM:n ja Kainuun soten laskelmat poikkeavat huomattavasti toisistaan
- Ennen laskelmien vertaamista, tulee selvittää, mitkä kustannukset on laskettu VM:n laskelmiin, jotka poikkeavat nykyisiin kustannuksiin huomattavasti
- VM:n laskelmat eroavat nykyisen talousarvion luvuista esim. non soten ero on n. 12 milj. euroa

Soten kustannusten kehittyminen v:na 2020-2021; sis ensihoidon ja ympäristöterveydenhuollon; Ei sis. Puolangan tietoja

- Sote on n. 90 % tulevan maakunnan rahoituksesta
- Kustannusten nousu perustuu palvelutarpeen kasvuun (ikäntyminen ja sairastavuus)
- Uuden sairaalan tuottavuuden noususta huolimatta, menojen kasvu on yksi prosentti/vuosi
- Lisäksi järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen edellyttää nykyisen hallintomallin ja osaamisresurssien muutosta, mikä lisää henkilöstön tarvetta ja nostaa kustannuksia. Nämä kustannukset eivät sisälly vuosien 2020 – 2021 laskelmaan
- Soten kustannusten kasvu vuosille 2020 – 2021 on arvioitu olevan yksi prosentti

Arvio toimitilainvestointien vaikutuksesta Kainuun maakunnan talouteen

Kainuun uusi maakunta toimitilakustannukset 2017-2021 euroa /vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Kainuun Soten omat tilat	7 900 000	8 018 500	8 138 778	8 260 859	8 384 772
Kainuun Uusi Sairaalan vuokratkustannukset				-	-
- 1 -vaiheen valmistuminen			4 750 467	4 821 724	4 894 050
- 2. vaiheen valmistuminen					2 035 914
- nyk. sairaalan ABC -osien purku					- 1 848 000
Kunnilta vuokratut tilat	6 950 000	7 054 250	7 160 064	7 267 465	7 376 477
- Hyrynsalmen hoivaosaston saneeraus			113 667	115 372	117 102
- Paltamon perheasema, eläinlääkintä ja ensihoidon tila			220 307	223 611	226 965
- Suomussalmen TK			kustannusvaikutus noin 1,2 - 1,3 ME /vuosi		
- Kuhmon TK			kustannusvaikutus noin 1,2 - 1,3 ME /vuosi		
Yksityisiltä vuokratut tilat	2 700 000	2 740 500	2 781 608	2 823 332	2 865 682
Senaatilta vuokratut tilat	390 000	395 850	401 788	407 815	413 932
Maakunnan liitolta vuokrattavat tilat	310 000	314 650	319 370	324 160	329 023
Pelastuslaitoksen nykyiset tilavuokrat	2 250 000	2 283 750	2 318 006	2 352 776	2 388 068
- Puolangan paloaseman ja ensihoidon inv.		140 179	142 281	144 416	146 582
- Kajaanin paloaseman investointi			kustannusvaikutus noin 0,4 ME /vuosi		
- Kuhmon paloaseman investointi				322 919	327 763
8. muut tilat?					
Yhteensä:	20 500 000	20 947 679	26 346 334	27 064 448	27 658 329

Arvio toimitilainvestointien vaikutuksesta Kainuun maakunnan talouteen

- Kainuun Uuden Maakunnan nykyiset toimitilat on alustavasti inventoitu ja aineisto on suhteellisen kattava pienin korjauksin ja tarkennuksin. Puolangan osalta toimitilojen kustannustiedot vielä puuttuivat tätä arviointia laadittaessa. Alustavan inventoinnin mukaan Uuden Kainuun Maakunnan toimitilakustannukset ovat noin 20.500.000 euroa/vuosi ja tässä arviossa ei ole mukana Puolangan kunnan Sote toimitilakustannuksia.
- Investointisuunnitelmien läpivienti ja yleinen toimitilakustannusten noin 1,5 % vuosinousu tulee nostamaan Uuden Maakunnan toimitilakustannukset vuoteen 2021 mennessä noin 27.000.000 euroon vuodessa.

Toimitilainvestointien vaikutus tilavuokriin

1. Uusi Sairaala Hanke

- Uuden Sairaalan rakennuksen kokonaiskustannusarvio on 153.000.000 euroa. Uuden Sairaalan vaikutus toimitilakustannuksiin on alustavan arvion mukaan noin 7.500.000 euroa vuosi ja kustannusvaikutukset käyttötalouteen alkavat rakennuksen valmistumisen ja käyttöönoton mukaan vaiheittain vuosina 2019-2021. Vastaavasti nykyiset sairaalan käyttökustannukset jäävät pois.
- Uuden sairaalan rakentamisen yhteydessä vuonna 2021 puretaan nykyisen sairaalan A,B ja C osat ja niiden mukana poistuu toimitilakustannuksia noin -1.800.000 euroa vuosi. Purkutöiden tekemiseen on varauduttava ylimääräisillä poistoilla purkuvuoden talousarviossa.

Toimitilainvestointien vaikutus tilavuokriin

1. Kuntien terveysasemaverkon investoinnit
 - Kuntien terveysasemaverkkoon on suunniteltu ja toteumassa investointeja Paltamoon ja Hyrynsalmelle. Lisäksi ainakin Kuhmon ja Suomussalmen terveyskeskusten investointien esisuunnittelu on käynnistymässä. Edelleen esillä on ollut mm. palveluasumiseen liittyviä tilainvestointitarpeita, joiden esisuunnittelu ei ole vielä käynnistynyt.
 - Jo päätettyjen Paltamon ja Hyrynsalmen investointihankkeiden kustannusarvio on yhteensä noin 3.100.000 euroa ja vuosikustannusvaikutukset ovat noin 330.000 euroa /vuosi. Kuhmon tai Suomussalmen kunnan terveyskeskusinvestointien esisuunnittelua ei ole vielä tehty, eikä hankkeiden laajuutta tai kustannuksia siten voi vielä arvioida, jolloin vuokravuosikustannusvaikutukset ovat 1.200.000 euroa vuosi. Vastaavasti nykyiset vuokrakustannukset jäävät pois.
 -

Toimitilainvestointien vaikutus tilavuokriin

1. Paloasemainvestoinnit

- Palo- ja pelastuslaitoksen palveluverkkoon on suunniteltu paloasemainvestointeja Kajaaniin, Kuhmoon ja Puolangalle. Paloasemainvestoinnit on suunniteltu vuosille 2018 -2023 ja rakentamisen kokonaiskustannusarvio on noin 8.600.000. Uusien paloasemien vaikutus toimitilakustannuksiin on alustavan arvion mukaan noin 780.000 euroa vuosi. Vastaavasti nykyiset vuokratkustannukset jäävät pois.

Yhteenvetoa toimitilakustannuksista

- Esillä olleet uudet toimitilahankkeet kasvattavat maakunnan toimitilakustannuksia vuoteen 2021 mennessä kokonaisuudessaan arviolta 6.500.000 euroa vuodessa, josta osa katetaan tuottavuudella esim. uusi sairaala on 10 000 neliömetriä pienempi
- Nykyiset toimitilakustannukset ovat noin 20.500.000 euroa/vuosi
- Toimitilakustannukset vuonna 2020 ovat noin 27.000.000 euroa/vuosi

ICT-siirtymäkustannukset vuonna 2018

Muutos	Resurssi		Kustannus /vuosi
Henkilöstöresurssit,	Oma työ: ICT-vastuuvalmistelija 4 ICT-suunnittelijaa	ICT-muutosten suunnittelu ja koordinointi, kokonaisarkkitehtuurityö, nyky- ja tavoittilan kuvaaminen, ICT-sopimusten luokittelu ja siirto, tietosuojan ja –turvaan liittyvät tehtävät, <u>soten</u> tietojärjestelmiin tarvittavien muutosten selvittäminen, muut väliaikaishallinnon ICT-tehtävät. Henkilöstön matka- ja majoituskustannukset sekä puhelin- ja viestintäkulut.	261 000 €
Asiantuntijapalvelut, <u>TOSI-järjestelmät</u>	Ulkoinen asiantuntijatyö	Tietojärjestelmiin tarvittavien muutosten selvittäminen ohjelmistotoimittajien kanssa, palveluluokituksen ja <u>XBRL-raportoinnin</u> aiheuttamat muutokset <u>sote-tietojärjestelmiin</u> , valtiolta siirtyvien tietojärjestelmien muutokset ja integrointi osaksi Kainuun tietojärjestelmäkokonaisuutta	135 000 €
Asiantuntijapalvelut, <u>TORI-järjestelmät</u>	Ulkoinen asiantuntijatyö, lisenssit	Väliaikaishallinnon uuden yrityksen perustaminen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin sekä asian- ja kokoushallinnan tietojärjestelmään (yksi uusi yritys). Kokonais-arkkitehtuurityön konsultointi. Palveluluokituksen muutosten aiheuttamat muutokset taloushallinnon tietojärjestelmiin, tietojen valtakunnallinen raportointi <u>XBRL-muodossa</u> . Maakunnan järjestäjän verkkosivujen suunnittelu ja toteutus. Muut asiantuntijapalvelut.	660 000 €
ICT-infrastruktuuri	Ulkoinen asiantuntijatyö, lisenssit	Työasemien leasing –kustannukset, työasemaohjelmistojen kustannukset, tiedonsiirtoliittymien työt ja muut ICT-infrastruktuuriin liittyvät muutokset	70 000 €
Yhteensä			1 126 000 €

ICT-siirtymäkustannukset v. 2019

Muutos	Resurssi		Kustannus /vuosi
Henkilöstöresurssit	Oma työ: ICT-vastuuvälittäjä 7,5 ICT-suunnittelijaa	ICT-muutosten suunnittelu ja koordinointi, kokonaisarkkitehtuuryö, nyky- ja tavoitetilan kuvaaminen, ICT-sopimusten luokittelu ja siirto, tietosuojan ja –turvaan liittyvät tehtävät, <u>sote</u> tietojärjestelmiin tarvittavien muutosten selvittäminen, muut väliaikaishallinnon ICT-tehtävät. Henkilöstön matka- ja majoituskustannukset sekä puhelin- ja viestintäkulut.	439 000 €
<u>Asiantuntijapalvelut, TOSI-järjestelmät</u>	Ulkoinen asiantuntijatyö	<u>TOSI-järjestelmiin</u> liittyvien muutostöiden suunnittelu ja toteutus (<u>sote-tietojärjestelmät</u> , valtiolta siirtyvät tietojärjestelmät)	200 000 €
<u>Asiantuntijapalvelut, TORI-järjestelmät</u>	Ulkoinen asiantuntijatyö, lisenssit	Uusien yritysten perustaminen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin sekä asian- ja kokoushallinnon tietojärjestelmään (alustava arvio, yritysten määrä 4 kpl). Muut asiantuntijapalvelut muutostöiden suunnitteluun ja toteutukseen.	409 000 €
Infrastruktuuri	Ulkoinen asiantuntijatyö, lisenssit	Työasemien leasing –kustannukset, tietoliikenneverkon, palvelinympäristön ja työasemien muutostyöt, työasemaohjelmistojen kustannukset, tiedonsiirtoliittymien muutokset ja muut ICT-infrastruktuuriin liittyvät muutostyöt	210 000 €
Yhteensä			1 258 000 €

ICT- nykytila Kainuussa

- Kainuussa tietojärjestelmien perusinfrastruktuuri konsolidoitu ja yhdenmukaistettu vuodesta 2004 lähtien
 - Kainuun sote, Kainuun liitto ja Kainuun kuntien hallinto opetustoimea lukuun ottamatta käyttävät jo Kainuun yhteistä konesalia, vakioitua työasemaverkkoa ja Kainuun alueverkkoa tietojärjestelmäpalveluissa
 - Kainuun ELY-keskuksen ja TE-toimiston tietohallintopalvelut tuottaa valtakunnallinen kehittämis- ja hallintopalveluvirasto (KEHA)
- Kainuun sotessa, Kainuun Työterveys –liikelaitoksessa, Kainuun liitossa, KAMK Oy:ssä ja Kainuun kunnissa käytössä yhteiset talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät vuodesta 2005 lähtien. Kajaanin kaupunki liikelaitoksineen siirtyi pois yhteisestä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä-kokonaisuudesta 2017 alusta.
- Maakuntaudistuksen siirtymävaiheessa 2018-2019 ei nykyiseen tietojärjestelmäkokonaisuuteen tarvita kovin suuria muutoksia. Keskeisimmät muutokset liittyvät talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin (uusien maakunnallisten yritysten perustaminen, tietojen valtakunnallinen raportointi).

Kainuun
maakuntaudistus

Tilannekuva ja yhteistyö muiden maakuntien kanssa

Maakuntien yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät 1.1.2020 alkaen / Valmistelutilanne Kainuun osalta

Pentti Malinen

13.3.2018

***Tausta:** Maakuntauudistuksen lakiluonnosten mukaisesti maakuntien on 1.1.2020 lukien hoidettava osaa tehtävistä yhteistoiminnassa laajemmalla kuin yhtä maakuntaa koskevalla alueella. Yhteistoiminta-aluevelvollisuus koskee mm. tienpitoa sekä eräitä kalatalouteen ja vesienhoitoon liittyviä tehtäviä.*

Yhteisen valmistelun organisointi eri aluetasoilla

ELY-keskuksista maakunnille siirtyviin tehtäviin liittyviä yhteistyövalmisteluja on koordinoitu **valtakunnallisesti** maakuntajohtajien ja ELY-ylijohtajien yhteiskokouksissa vuodesta 2017 alkaen. Kuluvan vuoden kevätkaudelle on sovittu kaksi yhteiskokousta, jotka pidetään 10.4. ja 5.6.

Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen neuvottelukunnat ovat maakuntien liittojen välisiä *poliittisia yhteistyöelimiä*, joiden kautta po. alueilla tapahtuvaa yhteistyön valmistelua on linjattu. Viimeisimmissä neuvottelukunnan kokouksissa (PS 7.2. ja IS 21.2.) on käsitelty maakuntien yhteistyöhön liittyviä asioita. Pohjois-Suomen maakuntahallitusten ja –valtuustojen puheenjohtajat ovat pitäneet 13.3.2018 yhteiskokouksen, jossa on linjattu tulevien Pohjois-Suomen maakuntien välistä poliittisen tason yhteistyötä.

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat pitävät seuraavat kokouksensa 19. huhtikuuta, jolloin pidetään myös neuvottelukuntien yhteinen kokous. Maakunta- ja sote-uudistukseen liittyviä asioita käsiteltäessä kokouksiin on asiantuntijoiksi kutsuttu myös shp- ja ELY-johtajat.

Viranomaistasolla yhteistyön valmistelu on toteutettu sosiaali- ja terveyden huollon osalta Pohjois-Suomen erva-alueen puitteissa (ks. tarkemmin kappale 5) ja muiden tehtävien osalta PS- ja IS-neuvottelukuntien organisoimana.

1. Tilanne / Maakunta- ja sote-uudistuksen yhteistyö Pohjois-Suomessa

Pohjois-Suomen neuvottelukunta on kokouksessaan 28.11.2017 sopinut vuoden 2018 toimintasuunnitelmasta ja organisoitumisesta. Lapin puheenjohtajuuskauden 2018 keskeinen työn painopiste on maakunta- ja sote-uudistus, sen ylimaakunnallinen seuranta, koordinointi ja tehtävänjaot. Uudistuksen nk. non-sote–tehtäväkokonaisuuksien (kansainväliset asiat, rakennerahasto, liikenne, ympäristö) valmistelua tehdään niin, että neuvottelukunnan kautta tuodaan pohjaesitykset maakuntien välisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja sopimuksista syksyllä 2018 uusien maakuntien väliaikaisille valmistelutoimielimille.

Teemoiksi maakunta- ja sote-uudistuksen yhteistyövalmistelussa on päätetty:

1. Poliittinen yhteistyö ja rakenne
2. Kansainväliset asiat ja jäsenyydet
3. Rakennerahastotehtävät (nykyinen ja uusi ohjelmakausi)
4. Liikennetehtävät
5. Ympäristötehtävät (kalatalous, lomitus jne.)

Neuvottelukunta sopii teemojen valmistelusta/valmisteluvastuista seuraavaa:

1. Poliittisen yhteistyön rakenteena toimii Pohjois-Suomen neuvottelukunta.
- 2.-5. Teemoihin muodostetaan työryhmät, joissa on asiantuntijaedustus jokaisesta maakunnasta (neljä henkilöä) sekä vetovastuu eri maakunnilla (yksi per maakunta).

Linkki: <http://ppohjanmaa.tjhosting.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting&id=2017475>

Kainuun osalta merkittäviä yhteistyökysymyksiä ja niihin liittyviä **valmisteluprosesseja** ovat erityisesti:

- Pohjois-Suomen tulevan sote-yhteistyöalueen yhteistyön valmistelu: prosessin uusin vaihe käynnistetty PS-neuvottelukunnassa 7.2. (vetovastuussa Ilkka Luoma)
- Pohjois-Suomen neuvottelukunnan linjaus (toukokuussa 2017) rakennerahastotehtävien hoitamisesta (välittävän viranomaisen tehtävä) jokaisessa maakunnassa; maakunnat keskenään sopivat mahdollisista yksittäisistä yhteistyötarpeista; HVJ-kuvausten valmistelu tulevaa maakuntaa varten voidaan toteuttaa vuoden 2018 loppupuolella
- Pohjois-Suomen kala- ja vesitalousalueen yhteistyön valmistelu on tapahtunut valtakunnallisen toimeksiannon pohjalta; Kainuun edustajat Pohjois-Suomen työryhmässä ovat Kimmo Virtanen ja Jari Pesonen.
- Tienpidon yhteistyöalueen (lakisääteinen) sekä liikenteen strategisen suunnitteluyhteistyön (vapaaehtoinen) valmistelua koskevat toimeksiannot Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen neuvottelukunnissa.

Muiden kuin sote-tehtävien osalta Pohjois-Suomen yhteistä valmistelua koordinoi v. 2018 aikana mkj. Mika Riipi. Seuraava kokoontuminen valmisteluryhmällä, johon maakuntajohtajien lisäksi kuuluvat ELY-ylijohtajat, on 15.3. Oulussa. Tienpidon yhteistyöaluekysymystä on lisäksi tarkasteltu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Kainuun liiton kesken (mm. LVM esisimulointikeskustelu marraskuussa 2017).

2. Tilanne valmisteluissa / Itä-Suomi

Itä-Suomen neuvottelukunnan alaisuudessa tapahtuvassa liikennejärjestelmä- ja tienpidon yhteistyön suunnittelussa Kainuu on mukana. Kala- ja vesitalousasioissa Kainuulla ei ole yhteistyövalmisteluja Itä-Suomen maakuntien kanssa.

Liikenneasioissa yhteistyöneuvotteluiden käynnistymistä on viivästyttänyt maantie- ja liikennejärjestelmäasioita koskevan lainsäädännön valmistelu. Uudet lakiesitykset ovat olleet lausuntokierroksella 9.3. mennessä. Maakunnan liitot ovat antaneet asiaan omat lausuntonsa.

Esityksen mukaan alueellisen tienpidon tehtäviin tulee seuraava työnjako valtion, maakuntien lakisääteisen yhteistyön ja maakuntien välillä:

Keskeiset liikennetehtävät valtio – tienpidon yhteistyöalue - maakunta

○ Valtion tehtävät:

- Liikennevirasto on tienpitäjä
- Liikennevirasto vastaisi jatkossa valtiolle maantieverkon omistajuudesta johtuvista tehtävistä sekä tienpidon valtakunnallisista tehtävistä.
- Liikennevirasto kohdentaisi rahoituksen jokaiselle maakunnalle ja tekisi rahoitusvaraukset tienpidon yhteistyöalueen käyttöön tienpidon sopimuksen perusteella.

○ Tienpidon yhteistyöalueen tehtävät:

- Maakuntien tulee sopia tienpidon tehtävien hoitamisesta yhteistoiminnassa enintään yhdeksällä tienpidon yhteistyöalueella
- Tienpidon ja rahoituksen suunnittelu
- Tienpidon ja liikenteen suunnitelman ja tienpidon sopimuksen valmistelu
- Maateiden hankesuunnittelu
- Maanteiden suunnittelu, kunnossapito ja rakentamisen hankinnat
- Tietojen tuottaminen maantieverkosta

○ Maakunnan tehtävät:

- Tienpidon yhteistyöalueista sopiminen muiden maakuntien kanssa
- Maakunnalle valmistellun tienpidon ja liikenteen suunnitelman sekä Liikenneviraston kanssa tehtävän tienpidon sopimuksen hyväksyminen
- Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun johtaminen ja kytkeminen muuhun suunnitteluun (valtakunnallinen li-suunnitelma, Itä-Suomen liikennestrategia?)
- Vastaaminen eri toimijatahojen yhteistyöstä liikenneturvallisuustyössä ja seudullisessa liikennejärjestelmätöissä (Nyk. POS-ELY:n alueella toimijamalli ja liikennejärjestelmäkoordinaattori, jonka rahoittavat POS ELY ja kunnat)
- Toimivaltainen viranomaisena maakunnan joukkoliikenteen suunnittelussa ja järjestämisessä (yhteistoiminta-alueen rooli)
- Yksitysteiden valtionavustuksista päättäminen ja liikkumisen ohjauksen edistäminen (yhteistyöalueen rooli)
- Tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun
- Saaristoliiikenteen suunnittelu ja järjestäminen
- Maakunnan edunvalvonta

Ylimaakunnallisen strategisen tason liikennejärjestelmäsuunnittelu ja laajempi Itä-Suomalainen edunvalvonta?

Alueellisen tienpidon tehtävät maakuntien yhteistyönä

- Tienpitäjänä olisi Väylävirasto (nyk. Liikennevirasto)
- Väylävirasto ohjaisi tienpitoa ja sopisi yhteistyöalueen kanssa tienpidon tehtävistä, tavoitteista ja rahoituksesta
- Toiminta pohjautuisi valtakunnallisesti yhteisiin ohjeisiin, toimintalinjoihin ja määräyksiin
- Tienpitotehtävien lisäksi maakunnat voivat sopia muistakin yhteistyössä hoidettavista tehtävistä

Yhteistyöalueella hoidettava tienpidon tehtäviä:

- Tienpidon suunnittelu ja ohjelmointi
- tienpidon ja liikenteen suunnitelmien valmistelu yhteistyöalueen maakuntien kanssa ; suunnitelman valmistelun vastuista ja tavasta sovitaan yhteistyösopimuksessa
- yhteistyöalueen ja Liikenneviraston välisen tienpidon sopimuksen valmistelu
- tienpidon tavoitteiden toteuttamisen suunnittelu ja määrärahojen kohdentaminen
- liikenteeseen ja liikenneverkkoihin liittyvän toimintaympäristötiedon toimittaminen valtakunnan liikennejärjestelmäsuunnitteluun
- tienpidon ympäristö- ja liikenneturvallisuustoimet
- Tienpidon hankinnat
- Suunnitelmien ja urakoiden (mm. hoito, rakentaminen, päällystäminen, siltojen korjaukset) hankinta sekä toteutuksen ohjaus

Itä-Suomen neuvottelukunnan 21. helmikuuta käsittelemiä Kainuuta koskevien yhteistyökysymysten tilanne on seuraava:

- 1) nvk on merkinnyt tienpidon tehtäväkokonaisuuden esittelyn tiedoksi, josta alla olevat keskeiset kuvat
- 2) linjannut tienpidon yhteistoiminta-alueen maantieteellistä laajuutta jatkovalmistelun perustaksi viiden itäsuomalaisen maakunnan kokonaisuuden (Kainuusta Etelä-Karjalaan)
- 3) päätti käynnistää tienpidon yhteistyösopimuksen valmistelun asiantuntijaryhmällä, joka voi hankkia tarvittavaa ulkopuolista osaamista. Itä-Suomen valmistelua varten on asetettu työryhmä, jossa Kainuun edustajana toimii Hannu Heikkinen.
- 4) asetti tavoitteeksi, että luonnos tienpidon yhteistyösopimuksesta on valmis kesäkuussa 2018.

5) käynnisti asiantuntijatyönä myös muiden kuin maakuntalainsäädännössä ja maantilaissa mainittujen liikenteen yhteistyömahdollisuuksien kartoituksen

3. Tilanne/ vesien- ja merenhoidon, vesitalouden ja kalatalouden tehtävien hoidon maakuntien välisen yhteistyön valmistelu yhteistyöalueilla (Pohjois-Suomi)

Vesi- ja kalatalouteen liittyvien tehtävien valmistelu on pohjautunut valtakunnalliseen (mkj& ELY-ylijohtajien) toimeksiantoon:

Valmistelukokoonpanot laativat kolmelle suunnittelualueelle (ks. kartta) raportit, joissa esitetään kunkin ELY-keskuksen vesien- ja merenhoidon, vesitalouden ja kalatalouden tehtävät ja niiden erityispiirteet, sovittavalla jaottelulla tehtäviin käytetty htv-määrä ja tehtävien hoitoon käytettävissä oleva osaaminen ELY-keskuksittain sekä näistä yhteenveto yhteistyöalueittain.

Raportissa tulee esittää johtopäätökset perusteluineen siitä, miten maakuntien välinen yhteistyö kala- ja vesitaloustehtävissä sekä vesien- ja merenhoitotehtävissä olisi tarkoituksenmukaista järjestää ottaen huomioon vesistökokonaisuuksien tarkastelu, vesistöjä koskevat raportointivelvoitteet, yksittäisille maakunnille säädettävät erillistehtävät ja se, että jokaisella maakunnalla olisi yhteistoiminnan kautta saatavilla tehtävissä tarvittavat resurssit, erityisosaaminen ja alueen olosuhteiden tuntemus. Raportissa tulee myös esittää, kuinka maakuntien päätöksenteko ja kustannusten jako järjestetään.

Vesien ja merenhoidon, vesitalouden ja kalatalouden yhteistyöalueet

Valmistelukokoonpano Pohjois-Suomessa:

Timo Jokelainen (pj.), KAIELY: Kimmo Virtanen (vesienhoito) ja Jari Pesonen (vesitalous), LAPELY: Jari Pasanen (vesien- ja merenhoito), Arto Seppälä (vesitalous), Pentti Pasanen (kalatalous) ja Markus Huolila (kalatalous, Kajaanin toimipiste) sekä POPELY: Timo Yrjänä (vesien- ja merenhoito) ja Olli Utriainen (vesitalous).

4. Tilanne/ rakennerahastotehtävien hoito Pohjois-Suomessa

Pohjois-Suomen neuvottelukunnan linjaus (toukokuussa 2017) rakennerahastotehtävien hoitamisesta (välittävän viranomaisen tehtävä) jokaisessa maakunnassa. Maakunnat keskenään sopivat mahdollisista yksittäisistä yhteistyötarpeista. HVJ-kuvausten valmistelu tulevaa maakuntaa varten voidaan toteuttaa vuoden 2018 loppupuolella.

5. Tilanne/ sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön valmistelu Pohjois-Suomessa

Teksti valmisteltavana Maire Ahopellolla.